

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimine

veebruar 2015

Marge Kroonmäe

EESTI KÕRGHARIDUSE
KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise

- **taust**
- **protsess**
- **sisu**
- **korraldus**

- **hindamiskomisjoni ülesanded ...**
- **ajakava ...**

- **Ootused hindamiskomisjoni liikmele**

Uuendused kutseõppe SISUS

- uus **kutseõppeasutuse seadus** (KÕS)
- uus **kutseharidusstandard** (KHS) ja teised määrused
- uued **õppeliigid** ja **õppekavasüsteem**
- muutunud **kvalifikatsiooninõuded**
- muudetud **õppekavarühmad**

- luuakse **uued õppekavad**, rakendatakse **uut hindamissüsteemi**
- muutunud nõuded kooli dokumentidele ja lõputunnistustele
- **Akrediteerimine toimub täies ulatuses kutseõppeasutuse seaduse (KÕS) alusel**

Õppe läbiviimise õigus

Õppe läbiviimise õigus

on ministri käskkirjaga koolile antud **tähtajaline õigus**
viia läbi tasemeõpet õppekavarühmas

Õppe läbiviimise õigus antakse **uue kooli asutamisel**
või koolis **tasemeõppe avamisel** **uues õppekavarühmas**

Õppe läbiviimise õiguse pikendamine

Õppe läbiviimise õiguse **pikendamisel**

hinnatakse **õppekasvatustöö, eestvedamise ja juhtimise, personalijuhtimise, huvigruppidega koostöö ja ressursside juhtimise**

toimivust ja jätkusuutlikkust

**Õppe läbiviimise õiguse pikendamiseks
akrediteeritakse
õppekavarühma**

sisehindamisele toetuv
ÕKR aruanne

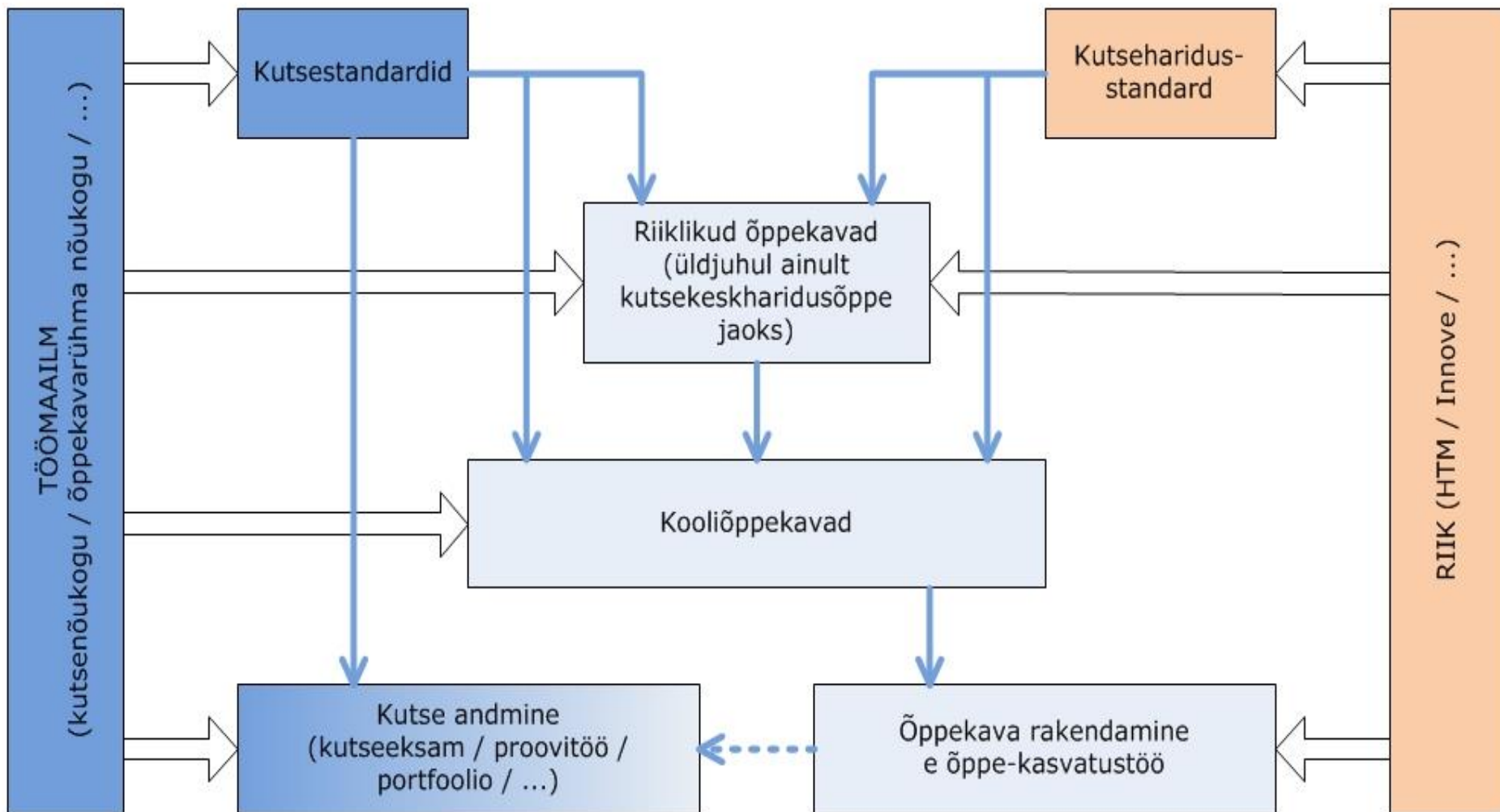
sõltumatute hindajate poolt läbiviidav
välishindamine koolis
hindamiseksperdid

õppekavarühmade lõikes

- õppekavade **rakendamise**
- õppetöö **metoodiliste aluste**
- **õppetulemuste**
- **ÕPPIJA ARENGU**
- õppekava ja õppeprotsessi **arendamise**
kvaliteedil ja jätkusuutlikkusel

Õppekavasüsteem ja akrediteerimine

Tagasiside õppekasvatustöö tasemest

kooli pidajale

õppe rahastajale

õppida soovijale

tööandjale

partnerile, kutsenõukogule, ...

Kindlustunne õppekavarühma tasemes ja tulevikus

kooli ÕKR on piisavalt hea, et **pälvida usaldus**

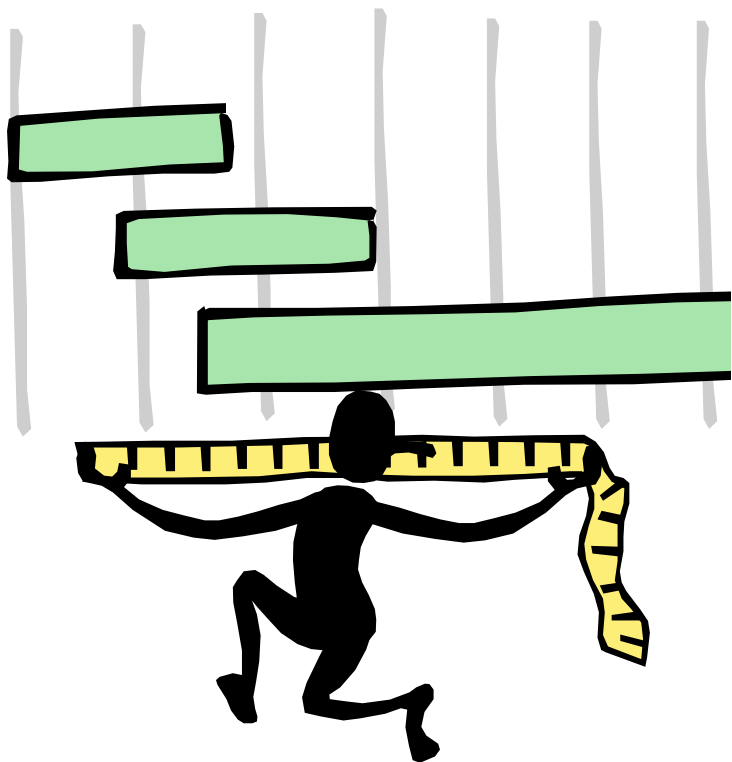
koolitada kvalifitseeritud spetsialiste jätkuvalt heal tasemel ka

tulevikus ning **anda oma lõpetajatele kutse**

ületab lävendi

aga lävend sõltub ...

ÕPPEPROTSESSI KVALITEET

KONTEKST ja eesmärgid erinevad

kutseõppe tase on määratud EKR-i tasemega
sisu kutsestandarditega

- iga kool ja kooli iga **ÕKR on erinev** nii oma
tegevuskeskkonna, **ÕPPIJATE** ja lõpetajate poolest

Üleriigiline võrdluspilt ei ole eesmärk omaette

- kasutatav prioriteetide seadmisel ning tegevuste ja
koostöö kavandamisel
- sisuks ei ole soov ega vajadus koostada koolide pingeridu,
küll aga on see *benchmarking* koolide endi jaoks
(sisehindamine ja vastastikune õppimine)

Kooli ülesanded ja kohustused kutseõppe korraldamisel

Kutseõppe korraldamise **eesmärk**
on luua võimalused sellise **isiksuse kujunemiseks**, kellel
on
teadmised, oskused ja hoiakud ehk kompetentsid
ning
vilumused ja sotsiaalne valmidus
töötamiseks, ühiskonnaelus osalemiseks ja
elukestvaks õppeks

- toetab **elukestva õppe võtmepädevuste omandamist**, et võimaldada õppijal edukalt toime tulla muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas
- toetab õppija **kutse-, eri- ja ametialase kompetentsuse kujunemist**, et võimaldada tal tööturul edukalt toime tulla
- kujundab ja toetab **õppija motivatsiooni elukestvas õppes osalemiseks**

Põhiülesannete täitmiseks ja õppe kvaliteedi tagamiseks kool

- korraldab **õppekasvatustööd** nii taseme- kui täiendusõppes **kõigi õppijate arengu toetamiseks**
- tagab **õppijale tugiteenuste**, sh karjääriteenus, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogiline ja psühholoogiline teenus, ning seaduses sätestatud tervishoiuteenuste kättesaadavuse
- **teeb õpetatavates valdkondades pedagoogilist, metoodilist ja tehnoloogilist arendustööd**
- **tagab õppe kättesaadavuse, luues paindlikud õppimisvõimalused erinevatele sihtrühmadele**
- loob tingimused õppijate toitlustamiseks ja majutamiseks
- loob tingimused õppijate huvi- ja omaalgatuslikuks tegevuseks
- tagab õppijate koolis viibimise ajal nende vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse

- teeb koolitusvajaduse väljaselgitamiseks, õppe kvaliteedi parendamiseks ja muudel asjakohastel eesmärkidel nii riigi sees kui ka rahvusvahelist koostööd teiste õppeasutuste ning erialaga seotud töötajate, tööandjate, ettevõtlus- ja kutseühenduste ning ettevõtete ja asutustega /sotsiaalpartneritega/, kohaliku omavalitsuse üksuste ja teiste partneritega
- tagab töötajatele töökorralduse ja -keskkonna neile seatud ülesannete täitmiseks ning võimalused enesetäienduseks
- tagab kooli taristu korrashoiu ja arendamise
- kujundab sihipäraselt kooli ja kutsehariduse mainet
- võib osutada õppekasvatustöö toetamiseks ning vara otstarbekaks ja säästlikuks kasutamiseks tasulisi teenuseid ja müüa kaupu põhimääruses sätestatu alusel

NB! Akrediteerimine ei ole pelgalt selle loetelu vastu kontrollimine

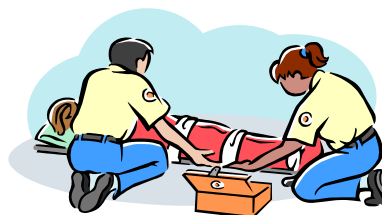
Õppekasvatustöö

kutseõpet läbiviivates koolides on

õppija arengut toetav

ning lähtub

kutseõppe eesmärgist ja ülesannetest

- **2011-2013**   **139** kooli õppekavarühma +
2014   **66**

Kokku 205 kooli õppekavarühma

Hindamiskomisjonides üle 100 hindamiseksperdi
sh üle **80** tööandjate esindaja

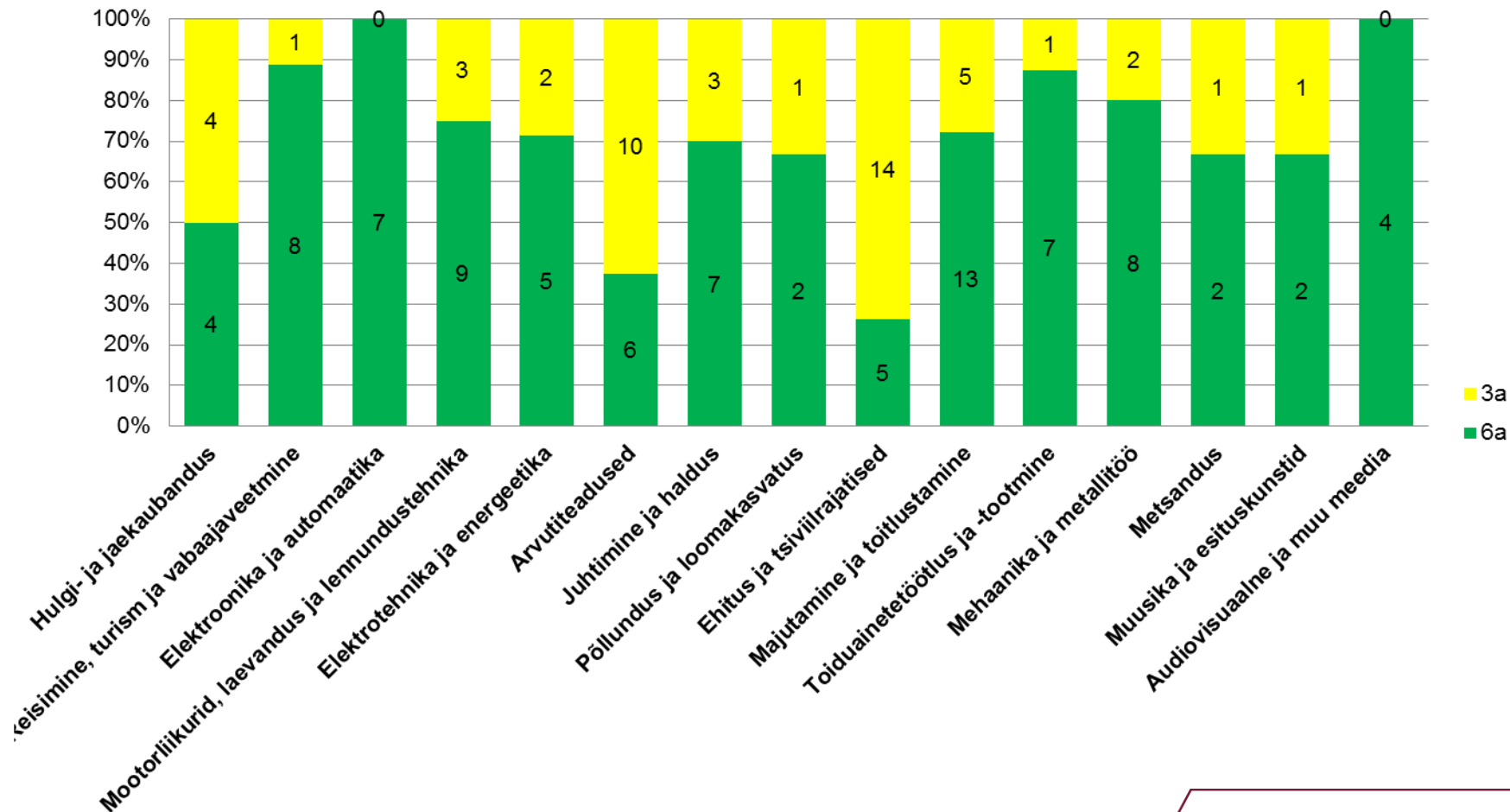
Koolidel on mitmekordne akrediteerimiskogemus
(Tartu KHK 16; Narva KÕK 15; Ida-Virumaa KHK 14)
4 kooli esmakordselt 2015

- **EKKA andmebaas www.ekka.archimedes.ee**

2011-2013 tulemused

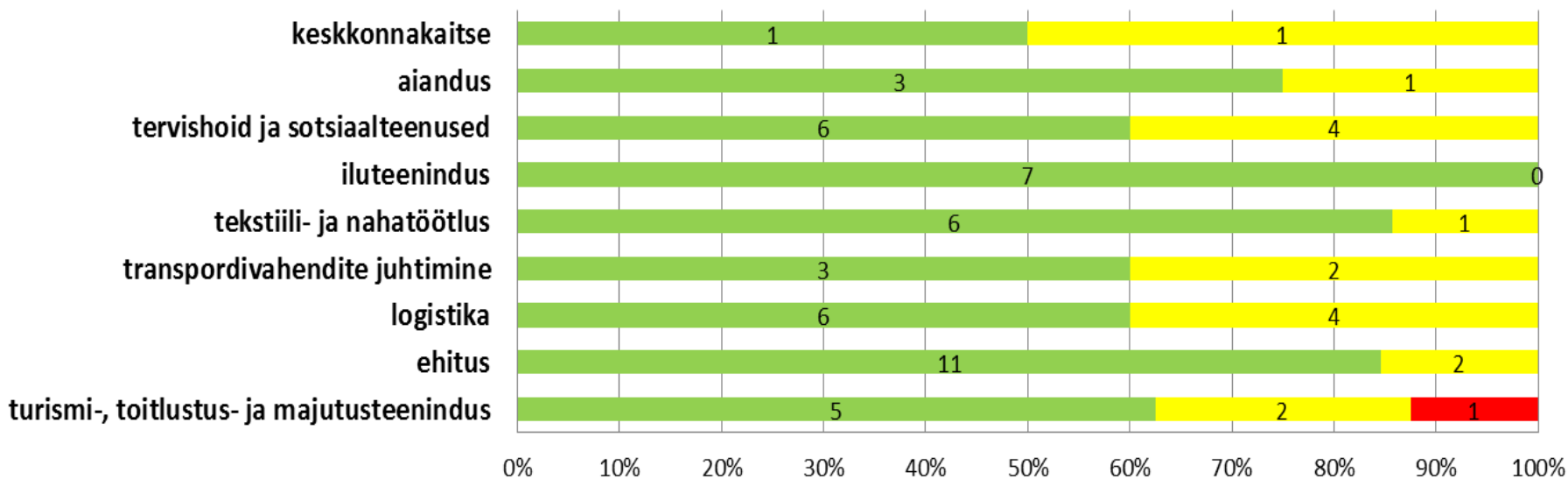

2011-2013

2014

	turismi-, toitlustus- ja majutusteenindus	ehitus	logistika	transpordivahendite juhtimine	tekstiili- ja nahatöötlus	iluteenindus	tervishoid ja sotsiaalteenused	aiandus	keskkonnakaitse
■ 6a	5	11	6	3	6	7	6	3	1
■ 3a	2	2	4	2	1	0	4	1	1
■ 0	1								

2011-2013

65% on täisakrediteeringud

- õppekasvatustööd toetavad **kaasaegsed õppebaasid**
- õppekava-arendustöös ja õppe läbiviimisel arvestatakse **õppijate sihtgrupi ja regiooni vajadusi**
- **koostöö** regiooni **tööandjatega ning kutse- ja erialaliitudega** õppetöö, sh praktika kavandamisel, läbiviimisel ja tulemuslikkuse hindamisel ning kutseõpetajate arendamisel on tulemuslik
- arenguvaade tuleneb hetkevaate enesehindamise järeldustest ning on sõnastatud konkreetsete parendustegevustena kooli õppekavarühma jätkusuutlikkuse tagamiseks

- Koolidel tasub **koostöös valdkonna tööandjatega panustada õppe sisule ja metoodikale**, et õppemeetodid ja -vahendid oleksid kiires tehnoloogia arengus ajakohased ning et uued seadmed, materjalid ja töövõtted jõuaksid õpetajate ja õppijateni.
- Koolid seisavad silmitsi **kutseõpetajate nappuse ja ülekoormusega** - tuleb leida võimalused ja lahendused, et kutseõpetajatel jätkuks aega arendustöös osalemiseks ning et nende **sisuline kvalifikatsioon ja valdkondlik pädevus jõuaksid järele kiiresti arenevale töömaailmale**.
- Arenguvaates ei ole kooli õppekavarühmal sageli ühist selget tulevikusihti, mistõttu **pole eesmärgid eristuvad ja mõõdetavad ning parenduskavade üldsõnalisus** omakorda ei toeta jätkusuutlikku arengut.

- Koolide ja praktikabaaside ebapiisav koostöö praktika korraldamisel ja **sisus**
- Sageli jääb koostöö formaalseks ja dokumentide põhiseks, mistõttu **praktika tegelik sisu ei ole kooskõlas õppekava eesmärkidega**
- Koostöö praktikabaasidega ei ole järjepidev ega sisuline, **praktika monitooring on ebapiisav ja formaalne**
- Praktika tulemuslikkust, sh **kindlate õpiväljundite sisulist saavutatust ei hinnata**

Koolikülastusest jäi sedavõrd positiivne mulje, et kasvas tahtmine oma valdkonda hoogsalt edasi arendama hakata!

Vestlus oli sisukas ja kaasahaarav. Sain ise väga hea kogemuse

Hea on rääkida asjast asjatundjatega, see arendab igal juhul

- Oli hästi pingeline ja asjalik päev. Akrediteerimine andis põhjust süveneda ja vaadata "peeglisse".

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise kord

**Kutseõppe tasemeõppe akrediteerimise
tingimused ja kord**

**Haridus- ja teadusministri määrus
KÕS § 13 lg 3 alusel**

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimine

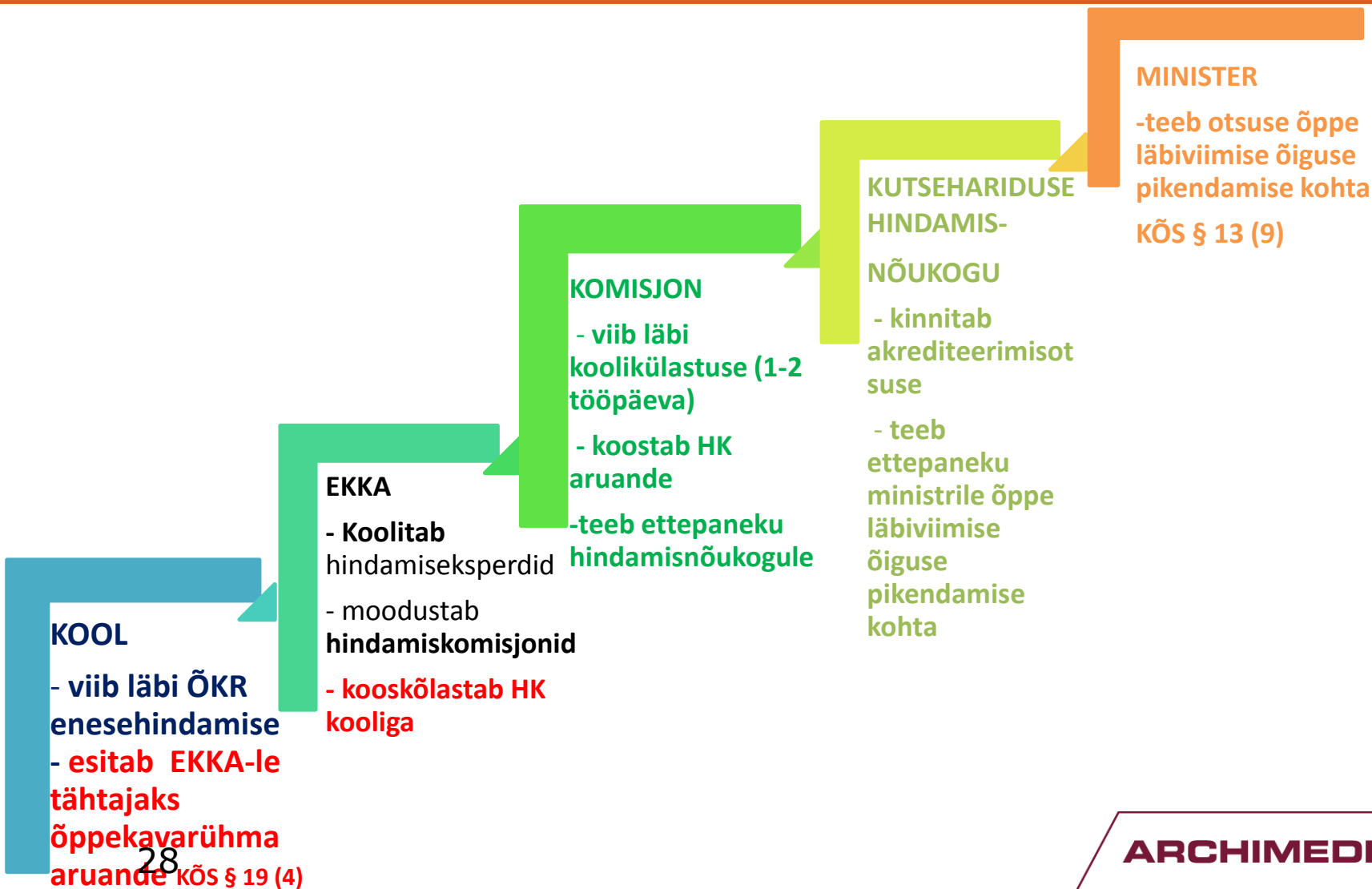
... on **sisehindamisele toetuv** kooliväliste sõltumatute hindajate poolt koolis läbiviidav **välishindamine**.

KÕS § 13 (2)

Akrediteerimisel lähtutakse põhimõttest, et õppekasvatustöö kutseõpet läbiviivates õppeasutustes **on õppija arengut toetav** ning lähtub **kutseõppe eesmärgist ja põhiülesannetest**.

KÕS § 3

Protsess

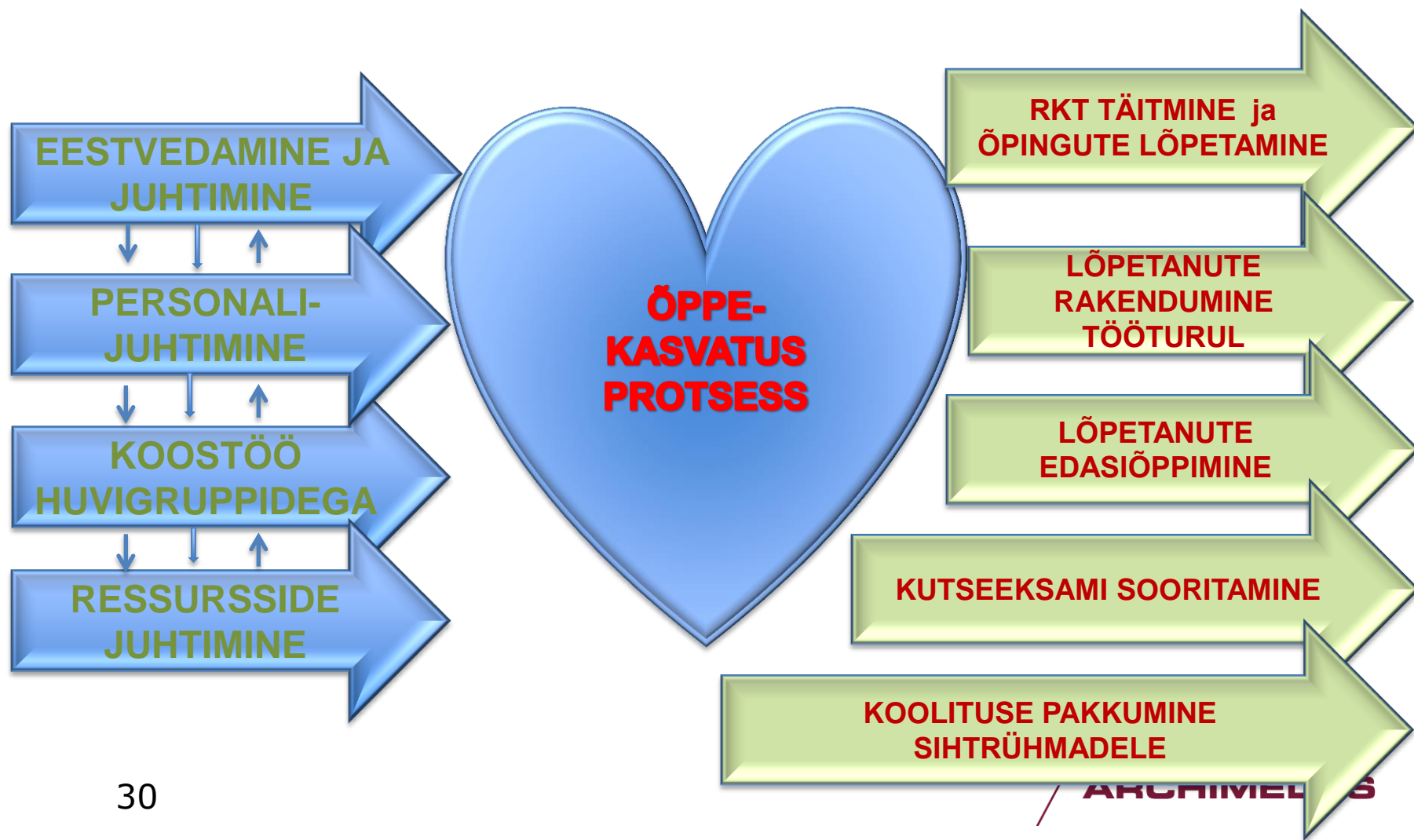
2015 õppekavarühmad

(kutseharidusstandard lisa 2)

- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (v.a 2012 6a)
- Äriteenused (v.a 2012 6a JH)
- Energeetika ja automaatika (v.a 2012 6a)
- Transporditehnika (v.a 2012 6a)
- Põllumajandus (v.a 2012 6a)
- Laevandustehnika
- Disain ja käsitöö
- Puitmaterjalide töötlus
- Kaevandamine
- Keemiline töötlus
- Militaarõpe
- Vara- ja isikukaitse
- Veterinaaria
- Kalandus

Mida hinnatakse? 5 HINDAMISVALDKONDA + TULEMUSED

- **HETKEVAADE**

fookus õppekasvatustöö toimivusel:

õppe eesmärkide täitmise tase

nõutavate õpitulemuste saavutamise tase

- **ARENGUVAADE**

tulevikuperspektiiv

õppekavarühma jätkusuutlikkus

pikaajalise edukuse tagamine

arendustegevuste piisavus ja mõjus

riigi/valdkonna/õppekava/**kooli** eesmärkide täitmiseks

ÕKR roll kooli kui terviku arengus?

- EKKA moodustab **koolide ja õppekavarühmade kaupa hindamiskomisjonid** ning määrab hindamiskomisjonide esimehed
- **Hindamiskomisjonis on 3-4 liiget:**
TÖÖANDJATE ESINDAJAD valdkonnast +
ÕPPEKASVATUSTÖÖ EKSPERDID
- Hindamiskomisjoni tööd toetab **assistent**

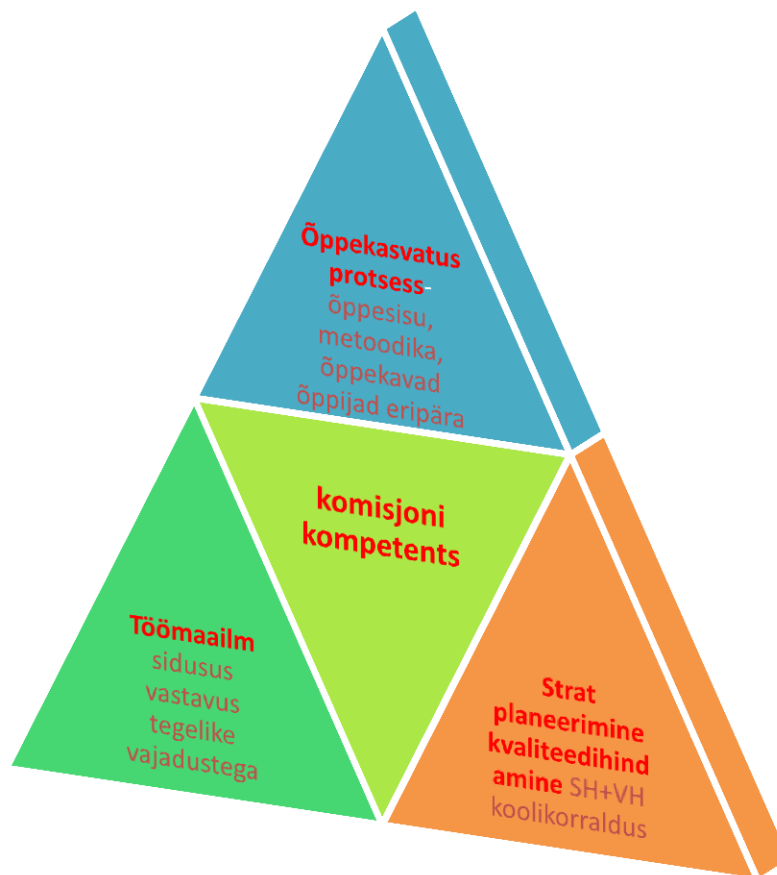
Hindamiskomisjoni liige ...

- on oma töös **sõltumatu**:
ta ei esinda organisatsiooni huve, mille liikmeskonda ta kuulub
- kinnitab **huvide konflikti puudumist**
- peab kinni **konfidentsiaalsuse** nõudest
- täidab lepinguga võetud kohustust ja ülesandeid

HINDAMISKOMISJONI KOMPETENTS

Hindamiskomisjoni liige oskab

- **analüüsida** õppekavarühma aruannet
- **kavandada ja läbi viia** koolikülastust
- **anda põhjendatud hinnangud**
- **koostada** hindamiskomisjoni aruanne
- **teha** põhjendatud **ettepanek** hindamisinõukogule

Assistent oskab: korraldada koolikülastust
toetada aruande koostamist

Hindamisvaldkondadele antud **hinnangute** ning hetke- ja arenguvaate **võtmetugevuste ja peamiste arenguvaldkondade** alusel teeb komisjon **ettepaneku** hindamisnõukogule:

- **akrediteerida kooli õppekavarühm 6 aastaks**

või

▣ **akrediteerida kooli õppekavarühm 3 aastaks**

või

▣ **mitte akrediteerida õppekavarühma**

- Hindamiskomisjoni hindamisvaldkondade hinnangutes **vastuolude või vähese argumenteerituse** ilmnemisel on hindamisnõukogul õigus saata aruanne hindamiskomisjonile teistkordseks läbivaatamiseks ja täpsustamiseks
- **ÕKR aruande, HK aruande, kooli kommentaaride ja HK ettepaneku alusel kinnitab hindamisnõukogu otsuse:**
  - akrediteerida kooli õppekavarühm 6 aastaks
- või
- akrediteerida kooli õppekavarühm 3 kolmeks aastaks
- või
- mitte akrediteerida kooli õppekavarühma

- Akrediteerimisotsuse alusel teeb hindamisnõukogu haridus- ja teadusministrile õppe läbiviimise õiguse pikendamise kohta ühe järgmistest ettepanekutest:
- pikendada õppe läbiviimise õigust õppekavarühmas kuue aasta võrra;
- pikendada õppe läbiviimise õigust õppekavarühmas kolme aasta võrra;
- keelduda õppe läbiviimise õiguse pikendamisest.

- **Võrreldavus – hindamiste ühtsus**
- **Põhjendatus!**
- **Konkreetsus!**
- **Täpsus!**

**Igal sõnal on kaal
Igal lausel on mõte
Igal väitel on alus**

- Elektrooniline töökeskkond **Dropbox**

Statistika/ taustaandmed

- Eesti hariduse infosüsteem EHIS www.ehis.ee
kutseõppeasutuste tegevusnäitajad
- **HaridusSilm** <http://www.haridussilm.ee/>
- HTM koduleht Kutseharidus/Uuringud ja statistika

Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise kord

- **2.osa – KOOLIKÜLASTUS,
AJAKAVA**

jätkub

13.-14. veebruaril

Põhjalik MEESKONDLIK eeltöö + konkreetne planeerimine

- **KOMIJSONI TÖÖ JUHTIMINE:**
  - selge tööjaotus
  - kindlad tähtajad
  - kõigile jälgitav tööplaan
- **IGA KOMISJONI LIIKME nähtav ja tuntav PANUS**
- **Asjalik ja täpne assistent**

KOOLIKÜLASTUSE

KAVA KOOLILE

märts 2015

	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE	LAUPÄEV	PÜHAPÄEV
NÄDAL 1							1
NÄDAL 2	2	3	4	5	6	7	8
NÄDAL 3	9	10	11	12	13	14	15
NÄDAL 4	16	17	18	19	20	21	22
NÄDAL 5	23	24	25	26	27	28	29

KAVA KOOLI

KAVA KOOS ja
üleväl DBs

KÜLASTUS

Koolikülastus

... on hindamiskomisjoni poolt läbi viidud **ametlik visiit**, millel on **kindel eesmärk** ning **hindamiskomisjoni liikmetel on vastutus** selle eesmärgi saavutamise eest

Eesmärk:

Hindamiskomisjonil on **piisavalt faktidele tuginevat infot andmaks hinnanguid ja tegemaks ettepanekut õppekavarühma akrediteerimise osas**

Koolikülastus on kohustuslik ja kestab 1-2 tööpäeva

- ÕKR aruandes välja toodud tegevuste **rakendatavuses veendumine**, tulemuste analüüsimine
- **Saada selgitusi valdkondade osas, mis aruandes jäid ebaselgeks**
- **ÕKR hetke- ja arenguvaate seoste analüüsimine viies valdkonnas, õppe läbiviimise jätkusuutlikkuse hindamine**

Hindamiskomisjoni liikmed:

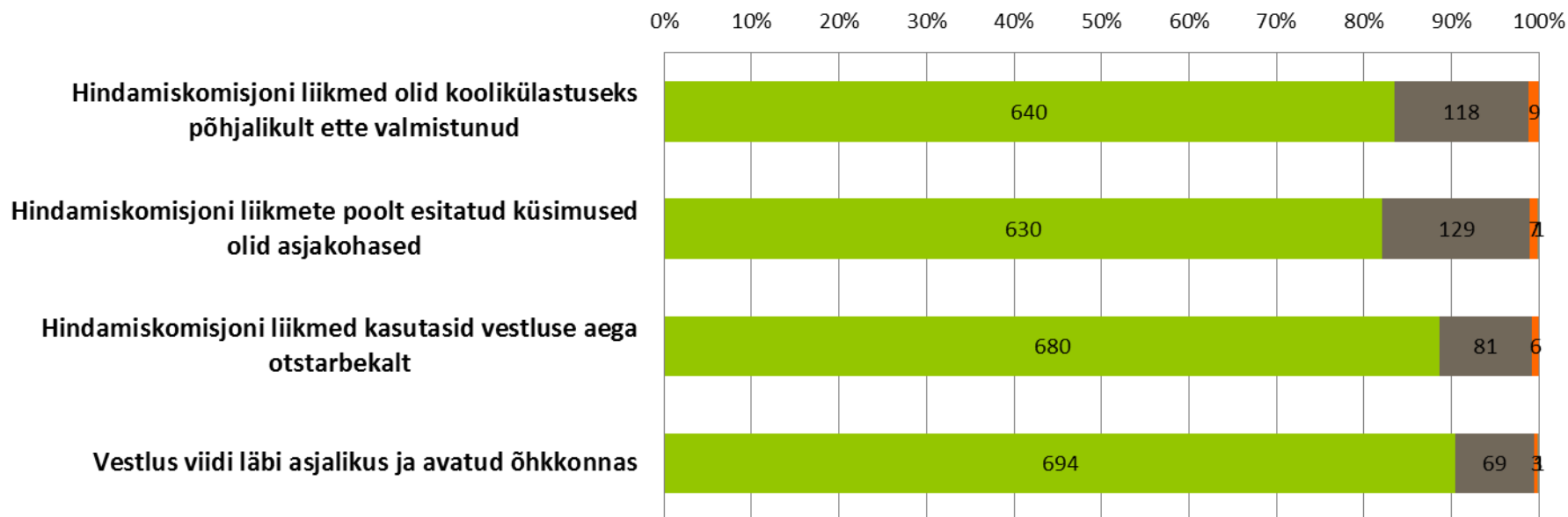
- **vestlevad** kooli nõukogu liikmetega, pidaja esindajatega, töötajate, õppijatega ja peamiste koostööpartneritega
- **tutvuvad** kooli dokumentatsiooniga
- **tutvuvad** kooli töö- ja õppekeskkonnaga
- **külastavad** õppetegevuse erinevaid vorme, sh võimalusel praktikabaase
  - **Vestlevad, näevad, kuulevad, veenduvad, mõistavad**

- Tegutsemine meeskonnana eesmärgist ja ajakavast lähtuvalt (sh paindlikkus)
- **Põhjalik eeltöö ja valmisolek** (asjakohane aja- ja tegevuskava, ÕKR aruande, kooli arengukava, kooli veebilehe ja EHISE, statistika näitajatega eelnev tutvumine)
- **Asjalik ja avatud õhkkond**
- **Asja- ja teemakohased küsimused**
- *Isikliku arvamuse või eelhoiaku välistamine*

Tagasiside kutseõppe hindamiskülastustele 2014

	Vestlus viidi läbi asjalikus ja avatud õhkkonnas	Hindamiskomisjoni liikmed kasutasid vestluse aega otstarbekalt	Hindamiskomisjoni liikmete poolt esitatud küsimused olid asjakohased	Hindamiskomisjoni liikmed olid koolikülastuseks põhjalikult ette valmistunud
■ Nõustun	694	680	630	640
■ Pigem nõustun	69	81	129	118
■ Pigem ei nõustu	3	6	7	9
■ Ei nõustu	1		1	

Koolikülastusest jäi sedavõrd positiivne mulje, et kasvas tahtmine oma valdkonda hoogsalt edasi arendama hakata!

Vestlus oli sisukas ja kaasahaarav. Sain ise väga hea kogemuse

Hea on rääkida asjast asjatundjatega, see arendab igal juhul

- Oli hästi pingeline ja asjalik päev. Akrediteerimine andis põhjust süveneda ja vaadata "peeglisse".

- ka vestlusele kutsutud said küsimusi esitada
- **rohkem aega õpilastega vestluseks**
- **oleks võinud praktika kohta rohkem küsida ja uurida**
- **võiks tihedamini käia ja uurida**

- *Üks komisiooni liige oli ilmselgelt väsinud (tukkus vahepeal) ja ei mõelnud kaasa*

- **Toetav ja avatud** *mitte kontrolliv* **hoiak**
- Intervjuud **asjaliku ja teemakohase vestluse** *mitte kahtlustava ülekuulamisena*
- **Küsige üks küsimus korraga ja KUULAKE** *täites intervjuu oma häälega, kaotate väärtuslikku aega ja infot, millele saaks baseeruda järeldused*
- **Konstruktivne, koostööle orienteeritud ja partnerit väärtustav usalduslik dialoog**

- **Ebapiisav ettevalmistus**

nõuti dokumente, millest ette ei teavitatud, millega ei jõutud tutvuda, nõuti lisadokumente aga ei jõutud tutvuda

- **Ei valda teemat**

ei tuntud kutseharidussüsteemi, koolielu põhiprotsesse, kooli eripära, seadusi, RÕKi, õppekavu

- **ÕKR ja õppekasvatustöö ei olnud fookuses**

*Küsimused ei olnud teemasse, oleks oodanud erialaspetsiifilisemaid küsimusi (õppekava, õppemeetodid), **oleks võinud praktika kohta rohkem küsida**, õppekasvatustöö kohta ei küsitud*

- **Aega ei juhitud**

ajahädas, ajataju kadumine, tempo liiga kiire, pikad filosoofilised mõtteavaldused, ajakavast ei peetud kinni

Edukas koolikülastus lõpeb kokkuvõttega

kus antakse **esmast tagasisidet:**

- läbivate võtmetugevuste ja peamiste arenguvaldkondade osas
- kuidas on 5 hindamisvaldkonna **tegevusi ja tulemusi analüüsitud**
- kui hästi on osatud **analüüsi tulemustest lähtuvaid parendustegevusi** ÕKR arendustegevuses kavandada

EI LÕPPHINNANGUT!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Hindamine peaks meeskonnale energiat juurde andma, mitte ära võtma 😊

- *Juhtkonna liige*: Nägin pühendumist ja kompetentsust!
- *Pedagoog*: Jäin hindamiskomisjoniga igati rahule. Väga meeldiv. Hea koostöö.
- *Juhtkonna liige*: Hindamiskomisjoni töö oli professionaalne!
- *Õpilane*: Ei olnud tühja juttu, kiire tutvustus ja täpsed küsimused

Ajavalem **10+5+5+5=25** tööpäeva

10

- **Hindamiskomisjon koostab hindamisaruande**

5

- **EKKA büroo saadab aruande koolile**

5

- **Kool esitab täpsustused/ põhjendatud kommentaarid**

5

- **HK koostab lõpparuande, (vastuskirja koolile) ja teeb akrediteerimisettepaneku**

Võtmetegurid edukaks akrediteerimiseks

- Süsteemne **sisehindamine** koolis, adekvaatne ÕKR **enesehindamine**
↓
- Informatiivne ja **konkreetne ÕKR aruanne**
↓
- Lihtne ja selge **koolikülastus - usalduslik dialoog**
↓
- **Põhjendatud ja analüütiline HK aruanne**

Dokumendid on avalikus andmebaasis

- hindamisnõukogu otsused
- õppekavarühmade aruanded
- hindamiskomisjonide aruanded
on avalikud ja kättesaadavad [EKKA andmebaasis](#)
- Kokkuvõtted, protokollid EKKA kodulehel

www.ekka.archimedes.ee/kutsekoolile/
<http://www.ekka.archimedes.ee/valishindajale>

marge.kroonmae@archimedes.ee

margit.puik@archimedes.ee

tel 640 0456, 5078 423

Toompuiestee 30, Tallinn
Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuur

- **EDUKAT KOOSTÖÖD!**